

[Εξέλιξη της διαδικασίας χαρακτηρισμού έκτασης μετά την παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος από την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού]

Πηγή: Νόμος & Φύση

Εάν έχει παρέλθει μακρό χρονικό διάστημα από την έκδοση της πράξης, το περιεχόμενό της ενδέχεται να μην αντιστοιχεί προς την πραγματική κατάσταση που υφίσταται κατά την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας, με τις οποίες επέρχονται πλήρως οι έννομες συνέπειες της πράξης, στο διάστημα αυτό η πραγματική κατάσταση δεν αποκλείεται να έχει μεταβληθεί με την αύξηση του ποσοστού δασοκάλυψης ορισμένης έκτασης ή με την ανάπτυξη δασικής βλάστησης σε έκταση η οποία είχε στο παρελθόν μη δασικό χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, η έκταση να έχει αποκτήσει δασική μορφή επιγενομένως, μετά δηλαδή από την έκδοση πράξης χαρακτηρισμού της ως μη δασικής. Αν παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από την έκδοση της πράξης, με την οποία ορισμένη έκταση χαρακτηρίστηκε ως μη δασική, δεν είναι πλέον επιτρεπτή η ολοκλήρωση της διαδικασίας χαρακτηρισμού με την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας και η τυχόν τήρηση των διατυπώσεων αυτών μετά την πάροδο του ευλόγου χρόνου δεν έχει ως αποτέλεσμα να επέρχονται οι έννομες συνέπειες της πράξης έναντι άλλων αρχών ή τρίτων, ο δε ενδιαφερόμενος δύναται να ζητήσει την έκδοση νέας πράξης χαρακτηρισμού.

Με την απόφαση 4197/2011 του Συμβουλίου της Επικρατείας έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία, ότι όταν η αρμόδια πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια επιτροπή καλείται στα πλαίσια της εν λόγω ενδικοφανούς διαδικασίας να κρίνει αντιρρήσεις ή προσφυγή, αντίστοιχα, που ασκήθηκαν μετά την παρέλευση μακρού χρονικού διαστήματος από την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού του Δασάρχη ή της απόφασης της πρωτοβάθμιας επιτροπής, χωρίς για τις πράξεις αυτές να έχουν τηρηθεί, με πρωτοβουλία του ενδιαφερόμενου ή τρίτου, οι προβλεπόμενες από τον νόμο διατυπώσεις δημοσιότητας, οι ως άνω επιτροπές δεν έχουν πλέον εξουσία να κρίνουν σχετικά με τον δασικό χαρακτήρα της προς χαρακτηρισμό έκτασης. Με την ίδια απόφαση η υπόθεση παραπέμφθηκε στην επταμελή σύνθεση του Τμήματος, προκειμένου να επιλυθεί οριστικώς το προαναφερθέν νομικό ζήτημα.

Αν δεν τηρηθούν οι διατυπώσεις δημοσιότητας της πράξης χαρακτηρισμού, η τελευταία δεσμεύει μόνον τον οικείο Δασάρχη και τον ενδιαφερόμενο και όχι άλλες αρχές ή τρίτους, ως προς τους οποίους η πράξη αναπτύσσει τα έννομα αποτελέσματά της από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας. Εάν η δημοσιοποίηση κατά τους τύπους που προβλέπονται στο νόμο της πράξης χαρακτηρισμού αφίσταται κατά πολύ του χρόνου της έκδοσής της, η γνωστοποίηση καθ' εαυτή της ολοκλήρωσης των διατυπώσεων δημοσιότητας της πράξης χαρακτηρισμού δεν κινεί την προθεσμία των δύο μηνών για την άσκηση αντιρρήσεων κατά της πράξης, οι αντιρρήσεις δε εμπροθέσμως ασκούνται εντός ευλόγου, από την ημερομηνία της γνωστοποίησης, χρόνου.

Δεδομένου ότι παραπέμφθηκε στην επταμελή σύνθεση με την 4197/2011 απόφαση του Τμήματος (σκέψη 7) νομικό ζήτημα, το οποίο τίθεται και στην παρούσα υπόθεση, αλλά και λόγω της διαφορετικής, εν μέρει, νομολογίας ως προς την έναρξη της προθεσμίας για την άσκηση αντιρρήσεων σε περίπτωση παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος από την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού έως τη δημοσιοποίησή της, το Τμήμα κρίνει ότι η υπόθεση πρέπει να παραπεμφθεί προς εκδίκαση στο Τμήμα υπό επταμελή σύνθεση

Βασικές σκέψεις

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση της απόφασης 2/2006 (θέμα 2ο) της Β' δευτεροβάθμιας Επιτροπής Επιλύσεως Δασικών Αμφισβητήσεων (εφεξής Ε.Ε.Δ.Α.) του Εφετείου Λαμίας, με την οποία, κατ' αποδοχήν προσφυγής του Διευθυντή Δασών Ν. Φωκίδας, ακυρώθηκε η υπ' αριθμ. 39/2003 απόφαση της πρωτοβάθμιας Ε.Ε.Δ.Α. Ν. Φωκίδας και χαρακτηρίστηκε ως έκταση δασικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ.1 του ν. 998/1979, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3208/2003, έκταση εμβαδού 1214,00 τ.μ., κειμένη στη θέση «Δόκανο», στην περιφέρεια του Δ.Δ. Επταλόφου του Δήμου Παρνασσού. Με την απόφαση της πρωτοβάθμιας Ε.Ε.Δ.Α. είχαν απορριφθεί ως εκπρόθεσμες οι αντιρρήσεις του Διευθυντή Δασών Φωκίδας κατά της 1834/23.4.1981 πράξης χαρακτηρισμού του Δασάρχη Αμφισσας.

3. Επειδή, η κρινόμενη αίτηση φέρεται προς νέα συζήτηση μετά την έκδοση της υπ' αριθμ. 2279/2011 προδικαστικής απόφασης του Τμήματος, με την οποία διατάχθηκε η αποστολή του φακέλου της υπόθεσης και ορίστηκε νέα δικάσιμος της υπόθεσης.

4. Επειδή, με έννομο συμφέρον ασκείται η κρινόμενη αίτηση, δεδομένου ότι οι αιτούντες επικαλούνται εμπράγματα δικαιώματα στην

προαναφερθείσα έκταση. Εξάλλου, η υπό κρίση αίτηση ασκήθηκε εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς.

5. Επειδή, στο άρθρο 14 του ν. 998/1979 (Α' 289), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο ορίζονται τα εξής: «1. Εάν δεν έχει καταρτισθεί εισέτι δασολόγιον, ο χαρακτηρισμός περιοχής τινός ή τμήματος της επιφανείας της γης ως δάσους ή δασικής εκτάσεως και ο καθορισμός των ορίων τούτων δια την εφαρμογήν των διατάξεων του παρόντος νόμου, ως και ο προσδιορισμός της κατηγορίας εις ην ανήκει δάσος ή δασική έκτασις κατά τας εν άρθρω 4 διακρίσεις, ενεργείται κατ' αίτησιν οιοσδήποτε έχοντος έννομον συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως διά πράξεως του κατά τόπον αρμοδίου δασάρχου. 2. Η κατά την προηγουμένην παράγραφον πράξις, ερειδομένη επί σχετικής εισηγήσεως αρμοδίου δασολόγου και των τυχόν υφισταμένων στοιχείων φωτογραφήσεως και χαρτογραφήσεως της περιοχής ή παντός ετέρου σχετικού στοιχείου, δέον να είναι προσηκόντως ητιολογημένη, δι' αναφοράς εις την μορφολογίαν του εδάφους, το είδος, την σύνθεσιν, την έκτασιν της βλαστήσεως και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτής, τας τυχόν επελθούσας προσφάτους αλλοιώσεις ή καταστροφάς ως και εις παν έτερον χρήσιμον στοιχείον προς χαρακτηρισμόν της εκτάσεως. Η πράξις αύτη κοινοποιείται εις τον υποβαλόντα την σχετικήν αίτησιν ιδιώτην ή νομικόν πρόσωπον ή δημοσίαν υπηρεσίαν, αποστέλλεται δε εις τον οικείον δήμον ή κοινότητα και

εκτίθεται επί ένα μήνα μερίμνη του δημάρχου ή του προέδρου της κοινότητας εις το δημοτικόν ή κοινοτικόν κατάστημα. Ανακοίνωσις περί της συντάξεως της ως άνω πράξεως και της αποστολής αυτής εις τον οικείον δήμον ή κοινότητα, μετά περιλήψεως του περιεχομένου της δημοσιεύεται εις δύο τουλάχιστον τοπικάς εφημερίδας ή εις μίαν τοπικήν και μίαν εφημερίδα των Αθηνών ή της Θεσσαλονίκης. 3. Κατά της πράξεως του δασάρχου περί ης αι προηγούμεναι παράγραφοι, επιτρέπονται αντιρρήσεις του νομάρχου, ως και παντός έχοντος έννομον συμφέρον φυσικού ή νομικού προσώπου, εντός δύο μηνών από της κατά τα ανωτέρω προς αυτό κοινοποιήσεως, ή εφ' όσον δεν συντρέχει περίπτωσις κοινοποιήσεως, από της τελευταίας των κατά την προηγουμένην παράγραφον δημοσιεύσεων, ενώπιον της κατά το άρθρον 10 παρ. 3 επιτροπής του νομού, εις ον ευρίσκεται η υπό αμφισβήτησιν έκτασις ή το μεγαλύτερον τμήμα αυτής. Η επιτροπή, ως και η δευτεροβάθμιος τοιαύτη, λαμβάνουσα υπ' όψιν τον σχετικόν φάκελλον και τας προτάσεις του ενδιαφερομένου ως άνω ιδιώτου, νομικού προσώπου ή δημοσίας υπηρεσίας, δυναμένη δε και να διενεργήση αυτοψίαν προς μόρφωσιν ασφαλεστέρας γνώμης περί της υφισταμένης εν τη περιοχή καταστάσεως, αποφαινεται ητιολογημένως εντός τριμήνου προθεσμίας από της υποβολής των αντιρρήσεων. 4 [...] 5. [...]

6. Επειδή, οι προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 998/1979 θεσπίζουν προσωρινά, μέχρι την έγκριση του δασικού χάρτη, ειδική διοικητική διαδικασία για τον χαρακτηρισμό μιας έκτασης ως δασικής ή μη, με σκοπό την επίλυση του σχετικού ζητήματος κατά τρόπο δεσμευτικό, τόσο για την Διοίκηση όσο και για τους ενδιαφερομένους ιδιώτες. Οι κρίσεις των προβλεπόμενων στις ανωτέρω διατάξεις οργάνων, κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς τους σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, πρέπει εν όψει των συνεπειών του χαρακτηρισμού να είναι προσηκόντως αιτιολογημένες από πλευράς, ιδίως, της μορφολογίας του εδάφους, του είδους, της σύνθεσης, της πυκνότητας και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της βλάστησης, η αιτιολογία δε αυτή μπορεί να προκύπτει και από τα λοιπά στοιχεία του φακέλου. Από τις διατάξεις εξάλλου αυτές, ερμηνευόμενες σε συνδυασμό με τις συνταγματικές διατάξεις περί προστασίας των δασών (άρθρα 24 παρ. 1 και 117 παρ. 3), συνάγονται τα ακόλουθα: Η διαδικασία χαρακτηρισμού κινείται είτε αυτεπαγγέλτως από τον αρμόδιο δασάρχη είτε ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου ιδιώτη είτε ύστερα από παραπομπή του ζητήματος από δημόσια αρχή. Σε κάθε περίπτωση, όμως, ο δασάρχης υποχρεούται να ακολουθήσει τη διαδικασία του νόμου και δεν έχει την ευχέρεια να διατυπώσει απλώς προσωπική αντίληψη πληροφοριακού χαρακτήρα. Ο δασάρχης οφείλει, δηλαδή, να εκδώσει προσηκόντως αιτιολογημένη απόφαση σύμφωνα με τα κριτήρια του νόμου, περαιτέρω δε υποχρεούται να κοινοποιήσει την απόφασή του στον ιδιώτη ή στη δημόσια αρχή που υπέβαλε τη σχετική αίτηση και να τηρήσει τις διατυπώσεις δημοσιότητας που προβλέπονται στο νόμο. Η απόφασή του αυτή, ήδη από την έκδοσή της και την αποστολή της στον ενδιαφερόμενο ιδιώτη ή τον οικείο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης, είναι δεσμευτική, ο δε δασάρχης δεν δικαιούται πλέον να επανέλθει στην υπόθεση και να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει, ακόμη και για τυπικούς λόγους, την απόφασή του, η οποία στο εξής υπόκειται σε ακύρωση ή μεταρρύθμιση μόνο από τις

αρμόδιες επιτροπές κατά τη θεσπιζόμενη από τον νόμο ενδικοφανή διαδικασία. Οι έννομες όμως συνέπειες της ανωτέρω απόφασης ως προς τους τρίτους αναπτύσσονται, σε σχέση με τον χαρακτηρισμό ορισμένης έκτασης ως δασικής ή μη, μόνον εφόσον και αφότου τηρηθούν όλες οι διατυπώσεις δημοσιότητας, οπότε γίνεται ευρύτερα γνωστή η απόφαση του δασάρχου και καθίσταται δυνατή η αμφισβήτησή της ενώπιον των αρμοδίων Επιτροπών (Σ.τ.Ε. 2756/1994 Ολομ.). Περαιτέρω, από τις ίδιες ως άνω διατάξεις, οι οποίες, όπως προεκτέθηκε, θεσπίζουν διαδικασία για την έγκυρη διαπίστωση ότι ορισμένη έκταση αποτελεί ή όχι δασικό οικοσύστημα, μετά από εξέταση της μορφολογίας του εδάφους, του είδους, της σύνθεσης και της πυκνότητας της φυομένης βλάστησης, των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της έκτασης, των τυχόν επελευθωσών αλλοιώσεων ή καταστροφών της βλάστησης, καθώς και κάθε άλλου χρήσιμου για τον χαρακτηρισμό της έκτασης στοιχείου, μετά δηλαδή από εξέταση της κρίσιμης για τον χαρακτηρισμό πραγματικής κατάστασης, συνάγεται ότι η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας που προβλέπονται στο νόμο και, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτιθέμενα, έχουν ως συνέπεια να επέρχονται οι έννομες συνέπειες της απόφασης έναντι των τρίτων, πρέπει να λαμβάνει χώρα επικαίρως, δηλαδή εντός ευλόγου χρόνου από την έκδοση της πράξης με την οποία το αρμόδιο όργανο, ήτοι ο Δασάρχης και οι οικείες επιτροπές, διαπιστώνει εάν μια έκταση αποτελεί ή όχι, κατά τον χρόνο άσκησης της αρμοδιότητάς του, δασικό οικοσύστημα. Συνεπώς, μετά την ολοκλήρωση, κατά τα ανωτέρω, των διατυπώσεων δημοσιότητας, η πράξη χαρακτηρισμού ορισμένης έκτασης ως μη δασικής δύναται να χρησιμοποιηθεί ενώπιον άλλης δημόσιας αρχής, στην οποία ανακύπτει, ως προκριματικό, το ζήτημα του χαρακτήρα της έκτασης, όπως οι πολεοδομικές υπηρεσίες προκειμένου για την έκδοση οικοδομικής αδείας, μόνον εάν είναι πρόσφατη, διότι άλλως, εάν δηλαδή έχει παρέλθει μακρό χρονικό διάστημα από την έκδοση της πράξης, το περιεχόμενό της ενδέχεται να μην αντιστοιχεί προς την πραγματική κατάσταση που υφίσταται κατά την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας, με τις οποίες επέρχονται πλήρως οι έννομες συνέπειες της πράξης, δεδομένου ότι στο διάστημα αυτό η πραγματική κατάσταση δεν αποκλείεται να έχει μεταβληθεί με την αύξηση του ποσοστού δασοκάλυψης ορισμένης έκτασης ή με την ανάπτυξη δασικής βλάστησης σε έκταση η οποία είχε στο παρελθόν μη δασικό χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, η έκταση να έχει αποκτήσει δασική μορφή επιγενομένως, μετά δηλαδή από την έκδοση πράξης χαρακτηρισμού της ως μη δασικής. Επομένως, αν παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα από την έκδοση της πράξης, με την οποία ορισμένη έκταση χαρακτηρίσθηκε ως μη δασική, δεν είναι πλέον επιτρεπτή η ολοκλήρωση της διαδικασίας χαρακτηρισμού με την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας και η τυχόν τήρηση των διατυπώσεων αυτών μετά την πάροδο του ευλόγου χρόνου δεν έχει ως αποτέλεσμα να επέρχονται οι έννομες συνέπειες της πράξης έναντι άλλων αρχών ή τρίτων, ο δε ενδιαφερόμενος δύναται να ζητήσει την έκδοση νέας πράξης χαρακτηρισμού κατά τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 998/1979. Η επάνοδος του δασάρχου στην περίπτωση αυτή, με την έκδοση νέας πράξης, δεν αποτελεί ανεπιτρεπτή ανάκληση ή τροποποίηση της προγενέστερης πράξης του, εφόσον η διαπίστωση για τον

δασικό ή μη χαρακτήρα της έκτασης δεν γίνεται με βάση τα πραγματικά δεδομένα του χρόνου έκδοσης της προγενέστερης πράξης χαρακτηρισμού, αλλά με βάση την υφιστάμενη κατά τον χρόνο υποβολής του νέου αιτήματος πραγματική κατάσταση (Σ.τ.Ε. 5390/2012 7μ.).

7. Επειδή, εξάλλου, με την απόφαση 4197/2011 του Συμβουλίου της Επικρατείας έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία, ότι όταν η αρμόδια πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια επιτροπή καλείται στα πλαίσια της εν λόγω ενδικοφανούς διαδικασίας να κρίνει αντιρρήσεις ή προσφυγή, αντίστοιχα, που ασκήθηκαν μετά την παρέλευση μακρού χρονικού διαστήματος από την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού του Δασάρχη ή της απόφασης της πρωτοβάθμιας επιτροπής, χωρίς για τις πράξεις αυτές να έχουν τηρηθεί, με πρωτοβουλία του ενδιαφερόμενου ή τρίτου, οι προβλεπόμενες από τον νόμο διατυπώσεις δημοσιότητας, οι ως άνω επιτροπές δεν έχουν πλέον εξουσία να κρίνουν σχετικά με τον δασικό χαρακτήρα της προς χαρακτηρισμό έκτασης. Με την ίδια απόφαση η υπόθεση παραπέμφθηκε στην επταμελή σύνθεση του Τμήματος, προκειμένου να επιλυθεί οριστικώς το προαναφερθέν νομικό ζήτημα.

8. Επειδή, όπως εκτέθηκε σε προηγούμενη σκέψη, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 998/1979, οι οποίες ερμηνεύονται παγίως, ενόψει και της συνταγματικής προστασίας των δασών και των δασικών εκτάσεων της Χώρας, κατά τρόπο ώστε να εναρμονίζεται η θεραπεία του δημοσίου συμφέροντος με το συμφέρον των ενδιαφερομένων πολιτών, αν δεν τηρηθούν οι διατυπώσεις δημοσιότητας της πράξης χαρακτηρισμού, η τελευταία δεσμεύει μόνον τον οικείο Δασάρχη και τον ενδιαφερόμενο και όχι άλλες αρχές ή τρίτους, ως προς τους οποίους η πράξη αναπτύσσει τα έννομα αποτελέσματά της από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας. Εξάλλου, κατά τη γνώμη του Τμήματος υπό την παρούσα σύνθεσή του, οι προβλεπόμενες στο άρθρο 14 του ν. 998/1979 προθεσμίες για την άσκηση ενδικοφανών προσφυγών (αντιρρήσεων κατά της πράξης χαρακτηρισμού ή προσφυγής κατά της απόφασης της πρωτοβάθμιας Ε.Ε.Δ.Α.), συνδέονται με την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας της πράξης χαρακτηρισμού ή της απόφασης της πρωτοβάθμιας Ε.Ε.Δ.Α., αντιστοίχως, και αποσκοπούν στην ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας σε εύλογο χρόνο, αφενός, διότι η κρίση του αρμόδιου οργάνου της Διοίκησης αλλά και οι αντιρρήσεις ή η προσφυγή των ενδιαφερομένων στηρίζονται, κατ' αρχήν, στα στοιχεία του φακέλου, με βάση τα οποία εκδόθηκε η πράξη χαρακτηρισμού, και ιδίως στα πορίσματα της έκθεσης αυτοψίας και της έκθεσης φωτοερμηνείας αεροφωτογραφιών που συντάσσονται πριν από την έκδοση της πράξης και, αφετέρου, διότι η σύντομη ολοκλήρωση της διαδικασίας συμβάλλει στην προστασία του δημοσίου συμφέροντος και των δικαιωμάτων των πολιτών και ενισχύει την ασφάλεια δικαίου. Εάν, όμως, από την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού έως την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας παρέλθει μεγάλο, πέραν του ευλόγου, χρονικό διάστημα, οι διαπιστώσεις της πράξης χαρακτηρισμού για το είδος, τη σύνθεση, την πυκνότητα της βλάστησης και τα κρίσιμα εν γένει στοιχεία που αναφέρονται, κατ' ανάγκη, στον χρόνο έκδοσης της πράξης χαρακτηρισμού, ενδέχεται να έχουν πλήρως μεταβληθεί κατά τον χρόνο τήρησης των διατυπώσεων δημοσιότητας. Στην περίπτωση αυτή, αν,

δηλαδή, παρά τα όσα αναφέρονται στη σκέψη 6, οι διατυπώσεις δημοσιότητας τηρηθούν μετά την πάροδο μεγάλου χρονικού διαστήματος από την έκδοση της πράξης, το αρμόδιο διοικητικό όργανο, προκειμένου να κρίνει αν πρέπει να ασκήσει αντιρρήσεις, με τις οποίες η υπόθεση άγεται ενώπιον της οικείας Επιτροπής, προς νέα κατ' ουσίαν κρίση, δεν μπορεί να στηριχθεί αποκλειστικώς στα έγγραφα του φακέλου που συνετάγησαν κατά το απώτερο παρελθόν, αλλά οφείλει να διαπιστώσει τη μορφή και τον χαρακτήρα της έκτασης με τη διενέργεια νέας αυτοψίας ή και την φωτοερμηνεία αεροφωτογραφιών. Κατά συνέπεια, εάν η δημοσιοποίηση κατά τους τύπους που προβλέπονται στο νόμο της πράξης χαρακτηρισμού αφίσταται κατά πολύ του χρόνου της έκδοσής της, η γνωστοποίηση καθ' εαυτή της ολοκλήρωσης των διατυπώσεων δημοσιότητας της πράξης χαρακτηρισμού δεν κινεί την προθεσμία των δύο μηνών για την άσκηση αντιρρήσεων κατά της πράξης, οι αντιρρήσεις δε εμπροθέσμως ασκούνται εντός ευλόγου, από την ημερομηνία της γνωστοποίησης, χρόνου.

9. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου, στα οποία περιλαμβάνεται και το 63808/2075/31.10.2011 έγγραφο του Δασαρχείου Άμφισσας με το οποίο διαβιβάστηκαν οι απόψεις της Διοίκησης στο Συμβούλιο της Επικρατείας, προκύπτουν τα ακόλουθα: Κατόπιν αιτήσεως του Α. Λ. για τον χαρακτηρισμό έκτασης εμβαδού 2.338 τ.μ., κειμένης στη θέση «Δόκανο», στην περιφέρεια της Κοινότητας Επταλόφου Ν. Φωκίδας, πραγματοποιήθηκε αυτοψία από τον Προϊστάμενο του Περιφερειακού Δασικού Γραφείου Γραβιάς, οι διαπιστώσεις της οποίας περιελήφθησαν στο υπ' αριθμ. 421/17.4.1981 έγγραφό του προς το Δασαρχείο Άμφισσας. Με βάση το έγγραφο αυτό εκδόθηκε η 1834/23.4.1981 βεβαίωση του Δασάρχη Άμφισσας, σύμφωνα με την οποία η προαναφερθείσα έκταση, όπως αποτυπώνεται στο διορθωμένο τοπογραφικό διάγραμμα (Μάρτιος 1981) του μηχανικού Απ. Ζορμά, «...δεν είναι δασική, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 998/79 ... και δεν διαχειρίζεται σήμερα από την υπηρεσία μας. Ειδικότερα χαρακτηρίζεται ως χέρσος αγρός ...». Από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει αν τηρήθηκαν οι προβλεπόμενες στο άρθρο 14 του ν. 998/1979 διατυπώσεις δημοσιότητας για την ανωτέρω «βεβαίωση» του Δασάρχη Άμφισσας κατά το διάστημα 1981 έως 1999. Εξάλλου, στο 1948/27.6.2001 έγγραφο του Δασάρχη Άμφισσας προς τη Διεύθυνση Δασών Ν. Φωκίδας, αναφέρεται ότι, με αίτησή τους που υποβλήθηκε στις 30.4.2001, δηλαδή μετά την πάροδο 20 περίπου ετών από την έκδοση της 1834/1981 πράξης του Δασάρχη Άμφισσας, οι αιτούντες ενημέρωσαν το Δασαρχείο Άμφισσας για την τήρηση και ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας της παραπάνω πράξης σε δύο τοπικές εφημερίδες (1.12.2000) και στον Δήμο Παρνασσού (22.2.2001) καθώς και ότι μετά τη γνωστοποίηση πραγματοποιήθηκε αυτοψία στην επίμαχη έκταση κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι τμήμα της έκτασης εμφανιζόμενο στο σχετικό τοπογραφικό διάγραμμα με στοιχεία Α-Θ-Ι-Κ-Λ-Μ-Α εμβαδού 1.124 τ.μ. έχει τη μορφή χέρσου αγρού με ήπια κλίση, ενώ το υπόλοιπο τμήμα με στοιχεία Θ-Η-Ζ-Ε-Δ-Γ-Ν-Λ-Κ-Ι-Θ εμβαδού 1.214 τ.μ. (2.338-1124=1.214) καλύπτεται από δασική βλάστηση ελάτης και κέδρου ή από βραχώδεις εξάρσεις, έχει ισχυρή κλίση, είναι ανεπίδεκτο οιασδήποτε μορφής καλλιέργειας κατά το παρελθόν και αποτελεί συνέχεια του παρακείμενου ελατοδάσους. Κατόπιν τούτου, με το ίδιο έγγραφο ο Δασάρχης Άμφισσας

εισηγήθηκε την άσκηση αντιρρήσεων κατά της 1834/1981 πράξης χαρακτηρισμού ως προς το τμήμα εμβαδού 1.214 τ.μ., οι οποίες ασκήθηκαν στη συνέχεια με το 654/29.6.2001 έγγραφο του Διευθυντή Δασών του Ν. Φωκίδας. Οι αντιρρήσεις πρωτοκολλήθηκαν στο βιβλίο της πρωτοβάθμιας Ε.Ε.Δ.Α. στις 17 Ιουλίου 2001, από παραδρομή, όμως, ως ημερομηνία πρωτοκόλλου των αντιρρήσεων μνημονεύεται σε διάφορα στοιχεία του φακέλου η 17η Ιουνίου 2001. Επακολούθησε η έκδοση της 39/2003 απόφασης της πρωτοβάθμιας Ε.Ε.Δ.Α., με την οποία απορρίφθηκαν οι αντιρρήσεις του Διευθυντή Δασών Ν. Φωκίδας με την αιτιολογία ότι είχαν ασκηθεί εκπροθέσμως, κατά της απόφασης δε αυτής ο παραπάνω Διευθυντής άσκησε προσφυγή ενώπιον της δευτεροβάθμιας Ε.Ε.Δ.Α. Η προσφυγή έγινε δεκτή με την προσβαλλόμενη εν προκειμένω, υπ' αριθμ. 2/2006, απόφαση της δευτεροβάθμιας Επιτροπής, με την οποία κρίθηκε, κατά πλειοψηφία, ότι οι αντιρρήσεις του Διευθυντή Δασών Φωκίδας είχαν ασκηθεί εμπροθέσμως, ακυρώθηκε μετά ταύτα η απόφαση 39/2003 της πρωτοβάθμιας Ε.Ε.Δ.Α. και η έκταση εμβαδού 1.214 τ.μ. στην ανωτέρω θέση «Δόκανο» με τα στοιχεία Θ-Η-Ζ-Ε-Δ-Γ-Ν-Λ-Κ-Ι-Θ χαρακτηρίστηκε ως δάσος της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 998/1979, με την αιτιολογία ότι «... η εν λόγω έκταση, τόσο από την εξέταση των Α/Φ ετών λήψης 1945 και 1970, όσο και σήμερα είναι συνέχεια του ελατοδάσους της ευρύτερης περιοχής, ευρίσκεται σε αλληλεξάρτηση με αυτό και αποτελούν μια οργανική ενότητα, έχει ισχυρή κλίση 40-50%, καλύπτεται από βλάστηση κέδρων θαμνώδους μορφής και μεμονωμένων ατόμων ελάτης με ποσοστό κάλυψης κατά μέσο όρο μεγαλύτερο του 30% και δεν φέρει κανένα τεκμήριο καλλιέργειας». Τέλος, ως προς το εμπρόθεσμο ή μη των αντιρρήσεων του Διευθυντή Δασών Ν. Φωκίδας ενώπιον της πρωτοβάθμιας Ε.Ε.Δ.Α. στο προαναφερθέν 63808/2075/31.10.2011 έγγραφο των απόψεων του Δασαρχείου Άμφισσας εκτίθενται τα εξής: «... Επί του εμπροθέσμου ή μη της υποβολής της προσφυγής [αντιρρήσεων] αναφέρουμε ότι η υπηρεσία μας εισηγήθηκε σαφώς εμπρόθεσμα (27.6.2001), οι αντιρρήσεις του Δ/ντή υπογράφηκαν εμπρόθεσμα (29.6.2001 ημέρα Παρασκευή) και κοινοποιήθηκαν σε εμάς την 4.7.2001 (επόμενη Τετάρτη, λογική καθυστέρηση μεσολαβούντος Σαββατοκύριακου). Η καθυστέρηση της πρωτοκόλλησης των αντιρρήσεων του Δ/ντή στην Α' βαθμια ΕΕΔΑ (17.7.2001, εκ παραδρομής αναφέρεται ως ημερ/νία η 17.6.2001) οφείλεται προφανώς στο ότι ο Γραμματέας της Επιτροπής ήταν Προϊστάμενος του Δασονομείου Ευπαλίου και δεν βρίσκονταν καθημερινά στην έδρα της Γραμματείας της ΕΕΔΑ ...».

10. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση προβάλλεται ότι παρανόμως η Επιτροπή έκρινε εμπρόθεσμες τις

αντιρρήσεις του Διευθυντή Δασών Φωκίδας κατά της πράξης χαρακτηρισμού, ότι οι αντιρρήσεις ασκήθηκαν από το Διευθυντή Δασών Φωκίδας χωρίς να υφίσταται σχετική εξουσιοδότηση του Γ.Γ. της Περιφέρειας, ότι με μη νόμιμη και ανεπαρκή αιτιολογία δέχθηκε η Επιτροπή ότι το τμήμα της ιδιοκτησίας των αιτούντων εμβαδού 1.214 τ.μ. είναι δάσος, ότι η Επιτροπή παρά τον νόμο δεν έλαβε υπόψη της την προσκομισθείσα από τους αιτούντες έκθεση φωτοερμηνείας και το περιεχόμενό της, ότι παρανόμως η Επιτροπή δεν εξέτασε τους ισχυρισμούς με τους οποίους είχε προβληθεί ότι η επίμαχη έκταση ήταν ανέκαθεν αγροτική κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21 παρ. 2 του ν. 3208/2003 και ότι η προσβαλλόμενη είναι ακυρωτέα διότι δεν ήταν επιτρεπτό να ανατραπεί μετά από 20 έτη η 1834/1981 πράξη χαρακτηρισμού του Δασάρχη Άμφισσας, αφού αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα να ανατρέπονται καταστάσεις στις οποίες στηρίχθηκαν οι αιτούντες με καλή πίστη για την αγορά της επίμαχης έκτασης.

11. Επειδή, σύμφωνα με τα όσα εκτέθηκαν στη σκέψη 8 και ανεξαρτήτως των αιτιολογιών τις οποίες παρέθεσε η δευτεροβάθμια Ε.Ε.Δ.Α. στην προσβαλλόμενη απόφασή της για να στηρίξει την κρίση της περί του εμπροθέσμου των αντιρρήσεων του Διευθυντή Δασών Ν. Φωκίδας, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο πλησσεται η ως άνω κρίση της Επιτροπής, θα έπρεπε να απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι, όπως προκύπτει από τα έγγραφα 1948/27.6.2001 και 63808/2075/31.10.2011 του Δασαρχείου Άμφισσας που προαναφέρθηκαν (εισήγηση για την άσκηση των αντιρρήσεων και έγγραφο των απόψεων προς το Συμβούλιο της Επικρατείας, αντιστοίχως) οι αιτούντες ενημέρωσαν το Δασαρχείο ότι ολοκλήρωσαν τις διατυπώσεις δημοσιότητας της 1834/23.4.1981 πράξης χαρακτηρισμού στις 30.4.2001, οι δε αντιρρήσεις του Διευθυντή Δασών Ν. Φωκίδας, που κατατέθηκαν στο πρωτόκολλο της πρωτοβάθμιας Ε.Ε.Δ.Α. στις 17.7.2001, ήτοι εντός ευλόγου από την ανωτέρω γνωστοποίηση χρόνου, είχαν ασκηθεί εμπροθέσμως. Ενόψει, όμως, όσων εκτέθηκαν στη σκέψη 6 και δεδομένου ότι παραπέμφθηκε στην επταμελή σύνθεση με την 4197/2011 απόφαση του Τμήματος (σκέψη 7) νομικό ζήτημα, το οποίο τίθεται και στην παρούσα υπόθεση, αλλά και λόγω της διαφορετικής, εν μέρει, νομολογίας ως προς την έναρξη της προθεσμίας για την άσκηση αντιρρήσεων σε περίπτωση παρέλευσης μεγάλου χρονικού διαστήματος από την έκδοση της πράξης χαρακτηρισμού έως τη δημοσιοποίησή της (πρβλ. Σ.τ.Ε. 2976/2004, πρβλ. Σ.τ.Ε. 2453/2010 σκ. 6η), το Τμήμα κρίνει ότι η υπόθεση πρέπει να παραπεμφθεί προς εκδίκαση στο Τμήμα υπό επταμελή σύνθεση, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 14 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), να ορισθεί δικάσιμος η 7η Ιανουαρίου 2015 και εισηγητής ο πάρεδρος Δ. Βασιλειάδης.

Πηγή: [Νόμος & Φύση](#)